

PRÁVNÍ JAZYK

Odlišnosti mezi jazykem obecným a jazykem právním

- **rozdíly ve slovníku (lexikální)**
 - **výběr slov**
 - **význam slov (sémantický)**
- **odlišná pravidla pro spojování slov (syntaktický)**
- **krása vyjadřování a přesnost vyjádření (stylistická – emocionální)**

Vlastnosti právního jazyka

- **jednoznačnost a přesnost**
- náležitosti právních termínů Štefan Luby:
 - jazyková správnost
 - odborná správnost
 - jednoznačnost
 - přesnost
 - ustálenost
 - zřetelnost

Václav Chytil (1907 – 1980)

- Pojmy právní vědy
 - pojmy apriorní neboli formální
 - Pojmy materiální
- Pojmy právního řádu
 - Pojmy právním řádem vytvořené
 - Pojmy ostatní

Adolf Merkl (1870 – 1970): aby se jednalo pojem právní musí se brát pozitivní právo jako jeho východisko.

Ota Weinberger

- Právo může fungovat, jen pokud mezi normotvůrcem a adresátem normy existuje jazyková komunikace.
- Právem nejsou jen sdělovány skutečnosti a popisovány stavy, také normativní obsahy.
- Právní jazyk musí být schopen vyjadřovat co má být a také stanovit cíle a hodnocení, jakož i zmocňovat.
- Právní jazyk spadá do kategorie **pragmatických jazyků**

Teorie jazykových aktů

Jazykové akty jsou nástrojem informace a prostředkem k uspořádání záležitostí a k dosažení společenských následků.

Výraz:

- Samostatný
- Nesamostatný

Věty:

- Oznamovací
- Praktické
 - Normativní
 - Hodnotící
 - Jednoznačné
 - Relativní

Věty oznamovací a věty praktické – normativní

Podobnosti:

1. obě jsou samostatnými výrazy
2. obsahem obou jsou popisy skutečností
3. obě mohou být jak větami obecnými tak individuálními
4. obě mohou být větami podmínkovými

Rozdíly:

1. oznamovací věty mohou být pravdivé nebo nepravdivé
2. oznamovací věty jsou objektivní / normativní jsou relativní k určitému systému

Právní hermeneutika

- Předvzděání
- Předběžné porozumění (předporozumění)

Specifika právní interpretace - specifický vztah mezi interpretací a rozhodovací praxí:

- Interpretace je předpokladem aplikace práva.
- Záleží na porozumění příjemce.
- Právo je závislé na tom, jak je skutečně aplikováno – velký význam má faktická interpretace praxe.
- Právo je nutné vykládat v celkových souvislostech právního řádu.

Friedrich Carl von Savigny (1779 – 1861)

výklad práva usiluje o
rekonstrukci myšlenky
obsažené v zákoně

Rekonstrukce pomocí
výkladových metod:

1. gramatická
2. logická
3. historická
4. systematická

Aplikace jednoduchého práva

- **Kognitivistická koncepce**
 - Puchta, Bergbohm, ranný Jhering
- **Decisionistická koncepce**
 - Pozdní Jhering, Ehrlich, Gény, Dworkin

H.L.A. HART

OTEVŘENÁ TEXTURA PRÁVA

- Jazyk má určité meze: ty nemohou pomoci překonat ani **kánony interpretace**;
- V jisté chvíli vyvstanou pochybnosti o použití prostředku, jímž se sdělují normy, přestože se v řadě běžných případů zcela osvědčí.

Příčiny neurčitosti právních pravidel (O. Weinberger)

- Užívané termíny jsou leckdy vágní.
- Hodnotově určené elementy.
- Sémanticky otevřená normativní ustanovení.
- Otázka relevance precedentů pro následující případy.

RACIONÁLNÍ JURISTICKÁ ARGUMENTACE

- **Ota Weinberger:** na jedné straně logická analýza a na druhé straně racionální zdůvodnění, které plní roli výkladu a objasňování
- **Chaim Perelman:** postup, při němž řečník ovlivňuje posluchače s cílem získat je pro své názory.
- **Theodor Viehweg: TOPIKA:** technika úvah o problémech myšlení, která je založená na rétorice (umění argumentace a diskuse).
- **Robert Alexy:** Procedurální argumentace. Racionalita je definována diskursem.

Právní argument

- **tvrzení:** pravidlo S je neústavní – prohlašuje domnělou pravdu.
- zkoumání **základů** tvrzení → co je S; základ tvrzení je jeho podpora.
- **potvrzení (ospravedlnění):** vysvětluje význam základu pro tvrzení;
 - formy argumentu
- formy argumentu jsou **podporou** potvrzení (ospravedlnění): textové, doktrinální, historické, pečlivé, strukturální, etické.